

Naturvernforbundet i Buskerud

Martin Lindal
Bråtan11
3022 Drammen
tlf: 99604555
e-post: buskerud@naturvernforbundet.no

Drammen 16.1.2024.

- **Når vi i 2050 har nådd natur- og klimamål, hva er de tre viktigste grepene som ble gjort i dag for å komme dit?**
 - Vi har kartlagt all verdifull natur.
 - Vi har verna 30% av naturen vår.
 - Vi har innført sirkulær økonomiske prinsipper og forbruk og gått bort fra vekstprinsippet.
- **Hvilke viktige rammer og hensyn må de to meldingene ha med seg fra ditt ståsted?**
 - Områder med **truede og rødlista arter og økosystemer** må bedre ivaretas og beskyttes spesielt.
 - **Restaurering og tilbakeføring** av må kunne delfinansieres av det offentlige da skaden ofte er historisk og gitt av tillatelser under andre betingelser og kunnskap enn det som gjelder i dag. Å lempe slike kostnader i sin helhet over på private, foreninger osv. vil kunne medføre økonomisk ruin og således ikke tilstrekkelig ivareta alle aspektene av bærekraft (mennesker, miljø og samfunn). Kriterier for finansiering må sees opp mot den negative påvirkningen skaden eller tapet av området har for omgivelsene det ligger i. Og, den finansielle ryggraden til den enkelte.
 - **Strengere kontroll med kantsoner.**
- **Arealbruksendringer er en stor utfordring både for natur og klima. Hva bør meldingene legge frem for å sikre at arealbruken fremover bidrar til at vi når natur- og klimamålene?**
 - Strengere krav til uavhengig kartlegging før inngrep. Ikke basert på anbud. Det offentlige henter kartlegger, utbygger betaler.
 - Kommunene må få redusert makt i arealforvaltningen og/eller enkelte ansvar må flyttes regionalt eller i storkommuner da mindre kommuner kan mangle kompetanse, og lojalitetsbindinger kan styre politikken lokalt.

- Statsforvalteren må styrkes slik at man sikrer at statlige føringer må følges i større grad.
- Planavdelingen må flyttes tilbake til Klima og Miljøavdelingen.
- Prioritere vern og restaurering av områder av naturlige karbonlagre spesielt myr og våtmarksområder. Disse områdene spiller også en viktig rolle i håndteringen av klimaendringene og økte nedbærsmengder.
- Prioritere vern av områder med rødlistede arter og sårbare økosystemer.
- Sikre boligfortetting og sørge for grønne, attraktive sentrumsområder – alle kan ikke ha «hus og hage». Selv ikke byer med store vekstambisjoner. Attraktive bysentrum med lekeplasser, skateparker, byparker og rekreasjonsområder gjør at folk både ønsker og naturlig trekker til disse sentraliserte områdene. Det må balanseres grøntarealer og boligfortetting i sentrumsområdene for å redusere presset på nye områder samt bøte på behovene for egne hagearealer og effekten av mindre boliger.

Arealer for koloni og/eller felles hager i nye boligområder slik at det blir mindre tomter/flere på mindre plass mot gode felles arealer.

- Begrense videre hytteutbygging og stoppe etablering av nye hyttefelt.
 - Innføre skatt på fritidsboliger,
 - Begrense størrelser på fritidsboliger,
 - Krav til maks grense for energiforbruk på fritidsboliger, bør være selvforsynte.
 - Begrense lys- forurensning.
- Utnytte arealflater – overgangen til fornybar energi krever ikke bare enorme samlede landarealer for å tilrettelegge for sol, vind og bioenergi, men også lokal produksjon. Og å utnytte arealflater slik som hustak, vertikale flater/vegger, sørvendte gjerder/voller osv. til å produsere energi lokalt må promoteres og belønnes. Kommunene må tilstrekkelig hensynta utnyttelse av potensialet i slike flater på nye store bygg og anlegg – selv om dette umiddelbart kan bryte med etablerte planer og estetikk.
- Sørge for god forvaltning av offentlige og kommunale uteområder:
 - Legge til rette for pollinering og insekter – etablere/retablere naturlige blomsterenger der det hensiktsmessig, bruk av oppsamler når nødvendig med naturlig gjødsel og ugresshemming i bed osv.
 - Ha en plan og avsatte midler for håndtering og fjerning av fremmede arter.
- **Internasjonalt samarbeid er nødvendig og viktig for å løse klima- og naturkrisa. Hvordan kan internasjonalt samarbeid styrkes på klima- og naturområdet i årene fremover?**
 - Tilrettelegging av nettverk og grupper for tematisk deling av gode praksiser og eksempler.
- **Naturavtalen er et rammeverk for alle. Hvordan kan vi sikre at alle samfunnsaktører og hele myndighetsapparatet i denne regionen tar sin del av ansvaret for å gjennomføre naturavtalen og stanse tapet av natur innen 2030?**

- Vise politisk lederskap og tørre å ta upopulære valg.
- **Hva trenger kommuner, næringsliv og andre av kunnskap og virkemidler for å ivareta naturen bedre i denne regionen?**
 - Økonomi til å ansette miljøkompetanse og se til at disse får nøkkelposisjoner i kommuneadministrasjon,
 - Kunnskap og lett tilgjengelig informasjon om hvilke naturtyper det er og dets status i region,
 - Finansieringsmuligheter fra det offentlige til store og omfattende restaureringsprosjekter,
 - Tvinge kommunene til å prosjektere og bygge vannrenseanlegg sammen med andre kommuner. Påby nitrogenrensing,
 - Strengere kontroll med kantsoner,
 - Kunnskap om fremmed arter og utbredelse i region,
 - Usatte og truede arter og økosystemer i region,
 - Prosjekter som næringslivet kan være med å finansiere igjennom ulike prosjekt/mekanismer, se forøvrig punkt i) i siste spørsmål.
- **Hvilke andre grep enn vern kan vi ta for å sikre langsiktig beskyttelse og bevaring av viktige naturområder (jamfør mål 3 i naturavtalen)?**
 - Revisjon av skogbruksloven- med strengere krav til naturhensyn.
 - Flytte ansvar for forvaltning av rovdyr tilbake til Miljødirektoratet.
 - Mer offentlig styring og kontroll.
- **Med utgangspunkt i 2050-utvalgets hovedanbefalinger (se lenke), hva bør klimameldingen prioritere å følge opp, sett fra ditt ståsted?**
 - *«det settes egne klimamål for sektoren for skog- og arealbruk som sees i sammenheng med nasjonale mål for naturmangfold og internasjonale forpliktelser for natur. Disse målene må legge til rette for både reduserte utslipp fra omdisponering av arealer og for opptak og bevaring av karbonlagre, for eksempel gjennom egne mål for henholdsvis reduserte utslipp, opptak og lagre.»*
 - *«karbonlagring i naturen på bærekraftige premisser blir prioritert. Tiltak for å øke naturens karbonlagre ses i lys av naturavtalens mål om å restaurere forringete økosystemer, og gjennomføres først og fremst der de bidrar til bedre økologisk tilstand i naturen.»*

- **Hvordan legge til rette for en rettferdig omstilling til lavutslippssamfunnet, og hvordan bør en klimapolitikk som når klimamålene innrettes slik at den har legitimitet og aksept i samfunnet?**
- Ta kommunene og næringslivet med i dugnadsarbeidet og involver ungdommen.

Det må våges tenke nytt og annerledes. En av de viktigste redskapene vi har for å redusere klimagassutslippene og påvirkningene av (over)forbruket vårt er å sørge for et ansvarlig forbruk. Norge er bare 2,4% sirkulært og vi er således i verdenstoppen på bruk og kast. Sirkulær økonomi handler i all enkelhet om å bruke mindre, lengre, så skånsomt og med så lite avfall som mulig. Om vi klarer å flette sirkulær økonomiske prinsipper og strategier inn i klima og miljøarbeidet på en måte hvor det også er en fordel for den enkelte...

Som eksempel: Dugnader i dag handler ofte om å bruke mor og fars nettverk (gjerne på nett) til å pushe ut lodd, sokker, doruller, kaker og kjeks for å finansiere skoleturer, aktiviteter med klubben osv. Kommunene må være med på dugnaden ved at de kan tilby prosjekter/oppdrag til skoleungdommene og fotballagene. Det i form av lokale/regionale klima og miljøprosjekt slik som strandrydding, søppelplukking, etablering av blomsterenger, rehabilitering av salamanderdammer, insekts -hotell og fuglekasser til fjerning av fremmede arter. Ikke bare vil det kunne gi ungdommen erfaring med tradisjonelt dugnadsarbeid i stedet for salg og promotering, men det vil også kutte oppfordringen til å forbruke samtidig som kommune/region kan få større handlingsrom til å håndtere prosjekter/prioriterte områder i ulik størrelse.

Det er begrenset hvor mange sokker man trenger og det strengt tatt ingen av oss som trenger enda mer kaker og kjeks. Eksempelet er inspirert av foreldre i Moss og Moss kommune med samarbeidspartnere. Se En time teller

Vennlig hilsen Naturvernforbundet i Buskerud.

Ellen Marie Klausen - sekr.

Martin Lindal - styreleder